

WOLTERS-NOORDHOFF

De identiteit van het openbaar onderwijs

J.F.A. BRASTER

WOLTERS-NOORDHOFF

In de discussie over de grondslagen van het Nederlandse onderwijsbestel duikt regelmatig de vraag op naar de identiteit van scholen. In de meeste gevallen heeft deze vraag betrekking op het karakter van het rooms-katholiek of het protestants-christelijk onderwijs. Maar wat is nu precies de identiteit van een openbare school? Heeft het openbaar onderwijs wel een eigen gezicht en zo ja, welk?

In formeel-juridische zin heeft het openbaar onderwijs drie kenmerken. Openbare scholen worden bestuurd door de overheid. Ze zijn toegankelijk voor iedere leerling, ongeacht de levensbeschouwing of sociale herkomst van die leerling. Bovendien wordt het openbaar onderwijs geacht aandacht te besteden aan de verscheidenheid van levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving. Maar op welke wijze worden deze formele kenmerken nu vertaald in de alledaagse onderwijspraktijk? Welke functie heeft de openbare school in een samenleving die in toenemende mate wordt gekenmerkt door culturele verscheidenheid? Hoe gaan haar leerkrachten om met de wettelijke eis om aandacht te besteden aan de maatschappelijke verscheidenheid? Hoe geven openbare basisscholen in de praktijk vorm aan hun identiteit? Hoe gebeurde dat in het verleden? In hoeverre heeft de Nederlandse bevolking eigenlijk behoefte aan openbaar onderwijs?

Op deze vragen wordt in dit boek een antwoord gegeven. Daarbij wordt gebruik gemaakt van historische bronnen en van actuele gegevens die zijn verstrekt door beleidsvoerders, schoolleiders, leerkrachten en die zijn gebaseerd op een representatieve steekproef uit de Nederlandse bevolking. Het onderzoek leert dat er verscheidene typen openbaar onderwijs bestaan. Er zijn pluriforme en multiculturele scholen, maar er blijken tevens neutrale en zelfs christelijk-nationale openbare scholen te bestaan. In de regel blijkt de openbare school zich als een kameleon aan te passen aan haar sociaal-culturele omgeving.

Het boek is van belang voor allen die vanuit een wetenschappelijke of een meer praktische achtergrond betrokken zijn bij (het denken over) de vormgeving van het openbaar onderwijs in Nederland.

NUGI 724
ISBN 90-01-16020-4

9 789001 160203